

JOANNA KOBYLAŃSKA  
ORCID: 0000-0002-9693-083X  
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

## Piastowskie dziedzictwo jako źródło współczesnej tożsamości narodowej na przykładzie cyklu *Odrodzone Królestwo* Elżbiety Cherezińskiej

Współczesne rozważania na temat tożsamości narodowej przekazywane są w powieściach historycznych oraz historyczno-fantastycznych, czego przykładem jest cykl Elżbiety Cherezińskiej *Odrodzone Królestwo*. Tym samym zauważalny jest znaczący wpływ literatury popularnej na dyskusje związane z narodowościowymi i etnicznymi kierunkami rozwoju. W głównej mierze dotyczy to sposobu postrzegania czytelnika „jako kreatywnego czynnika, a nie biernego odbiorcy dzieła stworzonego przez autora”<sup>1</sup>. Tworzenie znaczeń w literaturze popularnej wymaga czytelnika, który potrafi umieścić dany tekst w konkretnej grupie. Rację ma Jan Sowa, który w swoim studium badawczym *Fantomowe ciało króla. Peryferyjne zmagania z nowoczesną formą* podejmuje dysputę na temat sprzecznego postrzegania tożsamości przez zachodnich i wschodnich teoretyków:

para absolutnych przeciwieństw — „Zachód vs. Wschód” [...] może istnieć tylko dlatego, że oba jej człony mają czysto fantazmatyczną zawartość: nie opisują żadnego stanu rzeczywistego i odpowiadają jedynie obecnemu po obu stronach pragnieniu określonej percepcji samego siebie oraz innego. A jednak te fałszywie zdefiniowane opozycje tożsamościowe działają i dlatego są rzeczywiste; oczywiście w sensie kulturowym, bo w kulturze rzeczywiste jest to, co ludzie uznają za takie właśnie<sup>2</sup>.

Zmaganie czy też starcie dwóch odmiennych postaw wymaga znajomości przemian kulturowo-społecznych zaistniałych w danej grupie. Stąd też wzmożone zainteresowanie przeszłością przez wielu współczesnych pisarzy należy odbierać jako przejaw poszukiwania źródła tożsamości. W wypadku omawianego tu cyklu nie ma typowej dla „społeczeństwa peryferyjno-kolonialnego praktyki

<sup>1</sup> Cyt. za: W. Griswold, *Najnowsze tendencje w dziedzinie socjologii literatury*, [w:] *Socjologia literatury. Antologia*, red. G. Jankowicz, M. Tabaczyński, Kraków 2015, s. 18.

<sup>2</sup> Cyt. za: J. Sowa, *Fantomowe ciało króla. Peryferyjne zmagania z nowoczesną formą*, Kraków 2011, s. 12.

importu obcych wzorów kulturowych i ich wykorzystania do budowy własnej tożsamości”<sup>3</sup>.

## Trzynastowieczna Polska według Elżbiety Cherezińskiej

Autorka *Odrodzonego Królestwa* przedstawia burzliwe dzieje kraju z XIII i XIV wieku, ale z perspektywy drogi po koronę księcia Władysława Łokietka. Cherezińska dokonuje przepisania wielu faktów i narracji na własny sposób, aby doprowadzić do analizy i interpretacji tamtych czasów. Konstruowanie tożsamości narodowej opiera się na panującej traumie niższości, która wynika ze świadomości wyobcowania<sup>4</sup>. Z kolei narodotwórcze zabiegi służące propagowaniu dorobku i historii danego państwa giną w konglomeracie uniwersalnych kryteriów.

Deprecjonowanie tożsamościowych rozważań prowadzi do postkolonialnych antycypacji, co nieuchronnie może spowodować rozdźwięk w szeroko rozumianych badaniach humanistycznych. Powrót do kolebki dziedzictwa narodowego, jak w cyklu Cherezińskiej, niewątpliwie otwiera drogę do rozpoczęcia dyskusji związanej z rozpoznaniem własnej tożsamości. Tym samym potwierdza niebagatelną wartość słowiańskich korzeni Polski.

Piastowskie dziedzictwo, które, jak może się wydawać, już od dawien dawna przestało się rozwijać, stanowi fundament narodowościowy polskiego państwa. Holistycznie rozpatrując aspekty związane z Piastami, a konkretniej Mieszkiem I i Bolesławem Chrobrym, na pierwszy plan wysuwają się cechy kształtujące wizję religijną: przedarcie dwu wiar, które rywalizowały o główne miejsce w nowo powstałym kraju. Ciągły chaos i zauważalny rozdźwięk można określić jako rezerwuwar niepewności własnej kultury. W związku z tym cytowany J. Sowa słusznie przytoczył badania bułgarskiego historyka Alexandra Kiosseva, który stwierdził, że kultury Europy Środkowo-Wschodniej zostały zmuszone do samokolonizacji, „ponieważ są one niewystarczająco odległe i niezależne, aby oprzeć się wpływowi kultur dominujących, zbyt im bliskie, aby zachować swój partykularyzm, ale również zbyt silne i odrębne, aby zostać całkowicie wchłonięte”<sup>5</sup>. Uwidacznia się tym samym po raz kolejny pewna wykluczająca się dwoistość, która charakteryzuje polski naród. Ciągła walka o własne miejsce wśród innych państw europejskich stała się osią literackiej interpretacji przedstawionej w *Odrodzonym Królestwie*.

## Fabularne wyobrażenie państwa piastowskiego

Wspomniana podwójność Piastów może być traktowana jako dualizm dusz słowiańskiej i polskiej, symboli dwóch orłów — Przemyślidów i Piastów. Niedo-

<sup>3</sup> *Ibidem*, s. 20.

<sup>4</sup> *Ibidem*, s. 21.

<sup>5</sup> *Ibidem*, s. 24.

słowna duplikacja: świat nowy, chrześcijański realizowany przez Jakuba Świnkę — jego niezwykle życiorys wpleciony do fabuły — nadaje paradoksalnie magicznego charakteru powieści. Motyw zaś matecznika skupiony zostaje wokół pierwotnych bóstw sprzyjających Świnie oraz pretendentowi Łokietkowi. Gorliwość do przyznawania się do chrześcijańskich korzeni nie ma jednak historycznego poparcia, gdyż można to porównać do próby wpisania się społeczeństwa w ramę uniwersalności odpowiadającej kulturze zachodniej. Taka recepcja wpisuje się w słuszną uwagę poczynioną przez Slavoję Žižka, że „przedmiotem fascynacji Zachodu jest spojrzenie, a dokładniej — w założeniu naiwne spojrzenie, którym Europa Wschodnia wpatruje się w Zachód, zafascynowana jego demokracją”<sup>6</sup>. W związku z tym można przyjąć, że proza Elżbiety Cherezińskiej jest zjawiskiem społecznym polegającym na opisanu przeszłości historycznej jako głównego źródła wiedzy o tożsamości narodowej.

Wątkiem głównym budującym fabułę wszystkich części omawianej trylogii historycznej jest ukazanie skomplikowanej drogi zjednoczenia kraju. Paktem wprowadzającym sprawiedliwy podział Polski między spadkobierców<sup>7</sup> (przynajmniej w założeniu) miał być testament Bolesława Krzywoustego. Każda ingerencja w naturalny rozwój państwa nie może doprowadzić do spokojnego i jednolitego trwania tegoż. W burzliwych latach 1138–1320 jedynym spoiwem, które skutecznie niwelowało partykularyzmy społeczne, było poczucie jedności społecznej<sup>8</sup>. Prawdziwie złoty wiek i najlepsze lata świetności w wypadku Polski przypadają na wieki XV oraz XVI, ale poprzednie burzliwe czasy są niezbadanym i wciąż podatnym na interpretację gruntem pod budowę początku zjednoczonej państwowości.

Dwaj główni bohaterowie cyklu powieściowego — Łokietek i Przemysław II — z historycznego punktu widzenia byli wrogami, ponieważ obaj walczyli o prawo do krakowskiego tronu. Z czasem zaś połączyli swoje siły do obrony kraju przeciwko wpływowi czeskim. Podobnie sprawy są przedstawione w *Koronie śniegu i krwi*, w powieści, w której Przemysław został wyznaczony na kolejnego władcę przez umierającego Henryka IV, w emocjonalnie pięknej scenie spowiedzi u Jakuba Świnki:

— Ja, książę wrocławski i krakowski, Henryk IV, zwycięzca turniejów, opiewany w pieśniach, umieram w łożu, bez miecza w dłoni i bez korony. [...] Moją ostatnią wolą jest, by dążąc do zjednoczenia dawnego królestwa, tron krakowski objął książę Przemysław II<sup>9</sup>.

<sup>6</sup> S. Žižek, *Tarrying with the Negative. Kant, Hegel, and the Critique of Ideology*, Durham 1993, s. 200.

<sup>7</sup> Trudno dziś przypuszczać, aby pomysł Krzywoustego był w jakimkolwiek stopniu racjonalny — miał zapobiec walkom i bratobójczym spiskom, stało się wręcz odwrotnie, na nieszczęście całego ludu. Por. E. Trzeciak, H. Cierlińska, *Panorama dziejów Polski*, Warszawa 1983, s. 35.

<sup>8</sup> *Ibidem*, s. 34.

<sup>9</sup> E. Cherezińska, *Korona śniegu i krwi*, Poznań 2012, s. 603–604.

W ten sposób autorka wymieniła najważniejsze słowa-klucze dla całej trylogii — „zjednoczone królestwo”. O niczym innym nie marzyli ani Przemysł, ani Łokietek: doskonale wiedzieli, że scalenie dzielnic doprowadzi do szczęśliwego finału. Arcybiskup Jakub Świnka, będąc najwybitniejszym na owe czasy kapłanem, jak również politykiem, poprowadził obu kandydatów ku drodze do jedności. Autorka nie poprzestała jedynie na zarysowaniu problemu rozbitcia dzielnicowego, lecz umiejętnie, choć nie bez potknięć, zawarła istotne aspekty całej ówczesnej sytuacji — począwszy od ciągłych wojen i pomniejszych bitew, na wiecznych intrygach oraz bezowocnych paktach skończywszy. Burzliwe wieki XIII i XIV nie należą do kręgu zainteresowania pisarzy, ponieważ najczęściej można odnaleźć odniesienia w powieściach historycznych do XVI stulecia. Według tezy Andrzeja Wyczańskiego Polska w swoim złotym okresie istnienia niczym nie wyróżniała się od innych państw z zachodniej Europy, dopiero po wielu latach doszło do nieuchronnie zapowiadanego kryzysu<sup>10</sup>. Tym samym wydarzenia przedstawione przez pisarkę okazują się związane z początkiem odrodzenia państwowości.

## Powieściowe motywy słowiańskie i tożsamość

Przez całą trylogię przeplatają się wątki dotyczące słowiańskich korzeni. Niektóre z kobiecych postaci, nazywane „zielonymi siostrami”, okazują się strażniczkami bogini Mokoszy. Pilnowały one, aby pokolenie z tak zwanej Starszej Krwi<sup>11</sup> kontynuowało piastowskie dziedzictwo. Owe kobiece postaci zostały przedstawione w opozycji do grupy Starców, którzy zamieszkiwali lasy — ich rolę można porównać do wołchów i żyrzców<sup>12</sup>.

Takie widoczne implikacje do przeszłych wierzeń są bardzo charakterystyczne dla współczesnych prób odnajdywania źródeł tożsamościowych. Powracający aspekt utrwalania identyfikacji społecznej paradoksalnie wskazuje na jednostkę jako fundament uniwersalnego symbolizmu<sup>13</sup>. Owym spajającym elementem jest kultura — zazwyczaj prezentowana w ramach „rdzenia”. Tożsamość jednostkowa łączona z grupową budowana jest na wymienionym wcześniej czynniku kulturowym, ponieważ jej kształtowanie opiera się na zbiorach obyczajowości charakterystycznych dla danej grupy. Wówczas też można mówić o tak zwanym utoż-

<sup>10</sup> A. Wyczański, *Polska w Europie XVI stulecia*, Warszawa 1973.

<sup>11</sup> Starsza Krew w odniesieniu do książek Cherezińskiej powinna być odczytana jako nawiązanie do Starszej Polski, czyli pierwotnej siedziby Polan Wielkopolski. Stamtąd wywodzi się ród i późniejsze pokolenia, a wspomniana Krew podkreśla pochodzenie.

<sup>12</sup> Żyrzec lub żerca to kapłan w religii słowiańskiej. Zajmował się składaniem ofiar i wyznaczaniem terminów świąt oraz rzucaniem losów, wrózeniem, kojarzeniem małżeństw. W czasie chrystianizacji żercy byli głównym ogniskiem sprzeciwu wobec nowej religii. Wołchem nazywano wróżbitę; byli szanowani przez lud, ale nie mieli wpływu na władcę jak żercy. Por. A. Szyjewski, *Religia Słowian*, Kraków 2004, s. 153–154.

<sup>13</sup> Por. P. Rybicki, *Struktura społecznego świata*, Warszawa 1979, s. 59.

samianiu się. W obrębie owych granic należy poszukiwać budulca tożsamości jednostki i zbiorowości: wspólny język, wzory postępowania, kodeks wartości, przekonania<sup>14</sup>. Społeczno-kulturowe uwikłania idealnie wpisują się do literaturoznawczych badań nad tożsamością we współczesnym piarstwie. Autorzy żyjący w konkretnym momencie historycznym wiedzą najlepiej, do jakich elementów przeszłości należy się zwrócić, by wytłumaczyć niewyjaśnione lub zawikłane dzieje historyczne. Nawiązując do dalekiej „pamięci kulturowej, będącej najbardziej zakorzenioną w początkach istnienia danego państwa”<sup>15</sup>, twórcy powieści historycznych, quasi-historycznych lub alternatywnych dostrzegają szansę na dyskusję związaną z tym, kim tak naprawdę są Polacy/Słowianie.

W powieściach Cherezińskiej w fabularnych wydarzeniach zostały zawarte najistotniejsze motywy, które bezpośrednio nawiązują do podwójnej wiary. Druga część, czyli *Niewidzialna korona*, zdaje się prawdziwie sinusoidalną recepcją fantastyki i rodzimowierczych wątków. Kolejnym głównym bohaterem okazuje się Michał Zaremba, który skrywa w sobie nadzwyczajną zagadkę. Jego motywacją jest przede wszystkim ochrona jedyne go dziecka skrytobójczo<sup>16</sup> zabitego króla Przemysła, czyli małoletniej Ryksy (w powieści nazywanej Rikissą). *Niewidzialna korona* zatacza prawdziwie historyczne koło, a stagnacja, która uwidacznia się już na początku drugiego tomu, niejako sugeruje nowy podmiot dociekań pisarki. Tym razem fabuła skupia się na dorastającej Rikissie, Michale Zarembie i jego przeobrażeniu w smoka (będącego strażnikiem zarówno samego rodu, jak i królewny) oraz Jakubie Świnie.

Nie sposób także pominąć eskalacji konfliktu między władzą kościelną a pozostającą na uboczu niewielką grupą wyznawców pierwotnej wiary. Jaćwież<sup>17</sup> jest przedstawiona dość charakterystycznie jako sędziwa kobieta ze zwisającym przy szyi płodem zatopionym w jantarze. Jej przepowiednia wyjaśnia wszystko, czego oczekiwano w napięciu od chwili tragicznej śmierci Przemysła II:

Przemysł przez sen chwyta niebieski kielich i pije<sup>18</sup>. Giermek, tak, Płatek. Płaczę, patrząc na śpiącego króla. [...] Jemiołę dławi ból, jakby usta zalewała jej krew. [...] Dwa smoki, czarny i biały gonią się. Powietrze przecina miecz, głowa czarnego smoka spada. Naga pierś Przemysła na śniegu.

<sup>14</sup> Por. R. Szwed, *Tożsamość a obcość kulturowa*, Lublin 2003, s. 29.

<sup>15</sup> Por. J. Assmann, *Pamięć kulturowa. Pismo, zapamiętywanie i polityczna tożsamość w cywilizacjach starożytnych*, Kraków 2008.

<sup>16</sup> Por. K. Jasiński, *Tragedia Rogozińska 1296 r. na tle rywalizacji wielkopolsko-brandenburskiej o Pomorze Gdańskie*, „Zapiski Historyczne” 26, 1961, z. 4, s. 104.

<sup>17</sup> Powieściowa Jaćwież według mnie jest symbolem, wręcz metaforą legendarnych ziem zamieszkiwanych przez Białów w XII wieku. Por. A. Kamiński, *Jaćwież. Terytorium, ludność, stosunki gospodarcze i społeczne*, Łódź 1953, s. 98.

<sup>18</sup> Cherezińska wybrała najprostszy sposób przedstawienia możliwej wersji wydarzeń z zamachu na Przemysła II. Według najbardziej prawdopodobnych scenariuszy król został zamordowany przez kogoś z rodu Zarembów we współpracy z Brandenburczykami — popadli w konflikt z władzą i brali udział w buncie przeciwko niemu. Por. K. Jasiński, *Stosunki Przemysła II z mieszczaństwem*, [w:] *Czas, przestrzeń, praca w dawnych miastach: studia ofiarowane Henrykowi Samsonowiczowi w sześćdziesiątą rocznicę urodzin*, red. A. Wyrobisz, M. Tymowski, Warszawa 1991, s. 326.

Michał Zaremba trzymający go w objęciach, tulący do siebie. Szepczą. [...] Smoczy ród ma krew na rękach. Znajdź czarne smoki za murem i zabij je<sup>19</sup>.

Przekształcenie sensem pozwala na odkrycie niedopowiedzeń, sprzeczności i wątpliwości. Jemioła jako jedna z tak zwanych zielonych siostr za wszelką cenę musi zniszczyć zdradziecki ród Zarembów, lecz paradoksalnie musi pomóc Michałowi w ochronie Rikissy, przeznaczonej na żonę czeskiego króla Wacława II. Splicione wątki piastowsko-rodzimowiercze dogłębnie podkreślają istotność tożsamościowych rozważań. Odpowiedź na pytanie, co dalej z rozbitą ojczyzną, przynosi wypowiedź arcybiskupa Jakuba Świnki. Był on jedną z tych osób, które czyniły najwięcej, aby nowym królem pozostał Władysław Łokietek. W powieści jest podobnie, można wręcz powiedzieć, że pełni on funkcję mentora, przyjaciela i oddanego sprawie polskiej. W jednym z fragmentów drugiego tomu zostaje wyjaśniona druga rola arcybiskupa:

Świnka zerwał się z posadzki na kolana. Pojął, że Bóg nakazuje mu przyjęcie najgłębszego sacrum koronacyjnego ceremonii. [...] W głębi swojego jestestwa pozostawał piastowskim bękartem, potomkiem wyrodzonego z dynastii Bezpryma<sup>20</sup>, króla, którego imię wymazano na wieki, i kobiety Starej Krwi. [...] Ale tak, prawda! Biorąc na skroń niewidzialną koronę, przeniesie ją jako dziedzic Piastów do czasów kolejnego, prawego króla<sup>21</sup>.

Antycypacja Świnki co do nowego władcy Polski okazuje się słuszna. Jednak nie można bagatelizować coraz bardziej uwytatniającego się wątku obozu zagozdzonych rodzimowierców — chcą oni swą potęgę wykorzystać przeciwko rozbudowanej religii chrześcijańskiej. Dwuświat, dwuwiara, dwu pretendentów do korony prowadzą także do dwoistej interpretacji trylogii Cherezińskiej. Literacka gra zauważalna w omawianej współczesnej prozie historyczno-fantastycznej dotyczy także estetyki odbioru, która przekształciła się w sieć znaczeń tworzonych przez pisarzy popularnych<sup>22</sup>. Tym samym wytwarzane teksty literackie są oznaką ukrytych podświadomie przez społeczeństwo motywów oraz zakodowanych sensów.

Moment przełomowy, wyraźnie zasygnalizowany w powieściach, wiąże się z rozłamem wewnątrz państwa. Także silna władza Kościoła wydaje się olbrzymia w porównaniu z rzeczywistymi potrzebami społeczeństwa. Konwencja przyjęta przez autorkę wpisuje się w socjologię literatury, w której przez ostatnie dekady doszło do wielu zmian, w tym do przekształceń kulturowego obiektu. W głównej mierze zauważalny jest wzrost atrakcyjności popularnych gatunków literackich,

<sup>19</sup> E. Cherezińska, *Niewidzialna korona*, Poznań 2014, s. 212.

<sup>20</sup> Bezprym jest jednym z nielicznych piastowskich dziedziców, o którym niewiele wiadomo. Wszelkie hipotezy oraz związki z poszczególnymi wydarzeniami związanyymi z tak zwaną reakcją pogańską tak naprawdę pozostają tajemnicą. Nic zatem dziwnego, że pisarka wykorzystała jego enigmatyczną postać do przedstawienia życiorysu Jakuba Świnki. Bezprym, po odesłaniu polskich insygniów koronacyjnych do cesarza, poddał się pod jego opiekę — nic zatem dziwnego, że na wieki został zapomniany przez późniejsze pokolenia Polaków. Por. G. Labuda, *Mieszko II król Polski (1025–1034): czasy przełomu w dziejach państwa polskiego*, Kraków 1992, s. 85–86.

<sup>21</sup> E. Cherezińska, *Niewidzialna korona*, s. 439.

<sup>22</sup> Por. W. Griswold, *op. cit.*, s. 19.

co przekłada się na nową kulturę masową. W powieściach Cherezińskiej fabułę wypełniają przekształcone fakty z fantastycznymi motywami w tle, które bezpośrednio wpływają na sięganie po powieść historyczną. Przedstawiony tu cykl nie zamyka jednoznacznie drogi ku tworzeniu nowych opowieści o wydarzeniach znanych z historii.

Na przykładzie *Odrodzonego Królestwa* Cherezińska przedstawiła wizję piastowskiej Polski przez pryzmat drogi Władysława Łokietka do korony. Nie wyczerpuje ona tematyki tożsamościowej, to jednak wskazuje na ciekawy i często pomijany aspekt w badaniach historycznych. Dziedzictwo piastowskie widoczne jest niemalże na każdym kroku w historii, od czasów Mieszka I do tragicznych wydarzeń w XVIII, XIX i XX wieku. Powrót do korzeni piastowskich oznacza otwarcie na tradycję, identyfikację z potęgą Piastów, o których coraz mniej wspominamy w świecie postępującego globalizmu, a przecież to właśnie oni zbudowali potęgę narodową Polaków.

## Bibliografia

### Literatura podmiotu

- Cherezińska E., *Korona śniegu i krwi*, Poznań 2012.  
Cherezińska E., *Niewidzialna korona*, Poznań 2014.  
Cherezińska E., *Plomienna korona*, Poznań 2017.

### Literatura przedmiotu

- Assmann J., *Pamięć kulturowa. Pismo, zapamiętywanie i polityczna tożsamość w cywilizacjach starożytnych*, Kraków 2008.  
Griswold W., *Najnowsze tendencje w dziedzinie socjologii literatury*, [w:] *Socjologia literatury. Antologia*, red. G. Jankowicza, M. Tabaczyński, Kraków 2015.  
Jasiński K., *Stosunki Przemysła II z mieszczaństwem*, [w:] *Czas, przestrzeń, praca w dawnych miastach: studia ofiarowane Henrykowi Samsonowiczowi w sześćdziesiątą rocznicę urodzin*, red. A. Wyrobisz, M. Tymowski, Warszawa 1991.  
Jasiński K., *Tragedia Rogozińska 1296 r. na tle rywalizacji wielkopolsko-brandenburskiej o Pomorze Gdańskie*, „Zapiski Historyczne” 26, 1961, z. 4.  
Kamiński A., *Jaćwież. Terytorium, ludność, stosunki gospodarcze i społeczne*, Łódź 1953.  
Labuda G., *Mieszko II król Polski (1025–1034): czasy przelomu w dziejach państwa polskiego*, Kraków 1992.  
Podgórska B., Podgórski A., *Wielka księga demonów polskich. Leksykon i antologia demonologii ludowej*, Katowice 2016.  
Rybicki P., *Struktura społecznego świata*, Warszawa 1979.  
Sowa J., *Fantomowe ciało króla. Peryferyjne zmagania z nowoczesną formą*, Kraków 2011.  
Szwed R., *Tożsamość a obcość kulturowa*, Lublin 2003.  
Szyjewski A., *Religia Słowian*, Kraków 2004.  
Trzeciak E., Cierlińska H., *Panorama dziejów Polski*, Warszawa 1983.  
Wyczański A., *Polska w Europie XVI stulecia*, Warszawa 1973.  
Žižek S., *Tarrying with the Negative. Kant, Hegel, and the Critique of Ideology*, Durham 1993.

## The Piast heritage as the root of the modern national identity in Elżbieta Cherezińska's *Odrodzone Królestwo*

### Summary

The first Polish dynasty whose origin started with the legendary founder is the main point for the contemporary consideration about national identity. The author Elżbieta Cherezińska shows in the trilogy *Odrodzone Królestwo* that history is mixed with legend, facts and native faith. Prince Władysław Łokietek and his complicated way to the crown is one of the most important persons in the Piast dynasty. This author shows that the return to ancestors is still significant for understanding our history. Redefinition of national and cultural identity is the response for worth of Polish/Slavic origin. Cherezińska affirms the discussion about Poland's native past.

Keywords: Piast dynasty, native origin, Slavic ancestor, Cherezińska, national identity